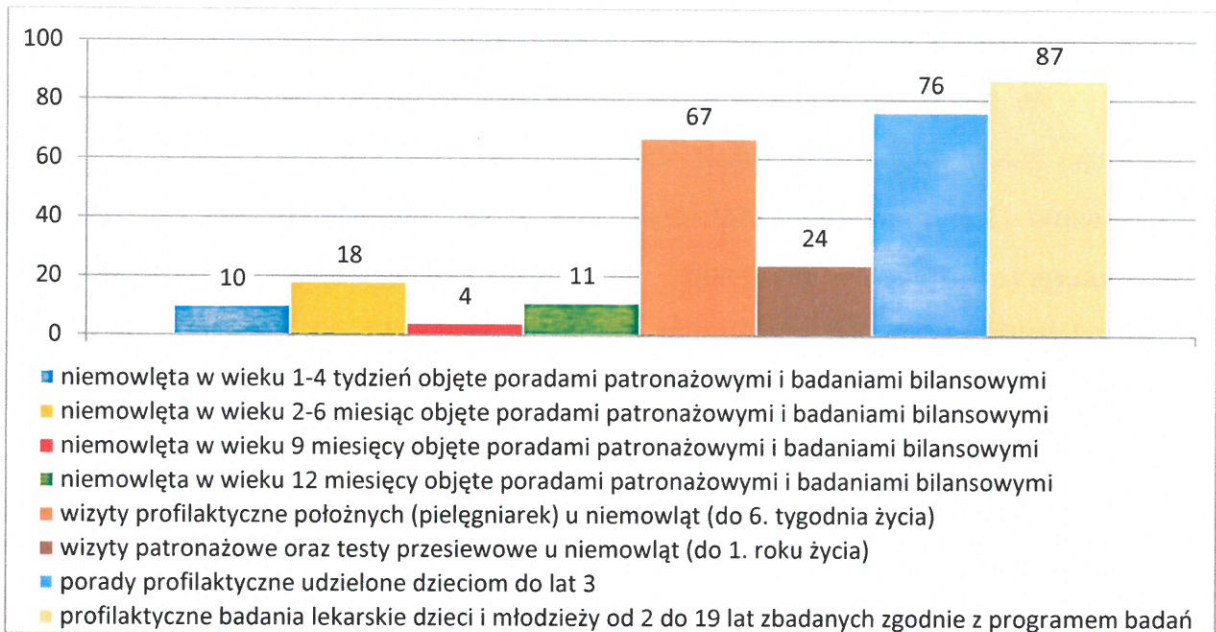

Wykres 18. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2018 roku

Źródło danych: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Wielkiej Nieszawce.

W 2018 roku poradom patronażowym i badaniom bilansowym (w tym przesiewowym) poddano 10 niemowląt od 1 do 4 tygodnia życia, 18 niemowląt od 2 do 6 miesiąca, 4 niemowląt w wieku 9 miesięcy oraz 11 niemowląt w wieku 12 miesięcy. Liczba wizyt profilaktycznych położnych (pielęgniarek) u niemowląt do 6. tygodnia życia oraz liczba wizyt patronażowych pielęgniarek i testów przesiewowych u niemowląt do 1. roku życia wyniosła odpowiednio 67 i 24. Z porad profilaktycznych korzystały również dzieci do lat 3 (udzielono 76 takich porad), natomiast profilaktycznym badaniom lekarskim poddano 87 dzieci i młodzieży w wieku od 2 do 19 lat.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

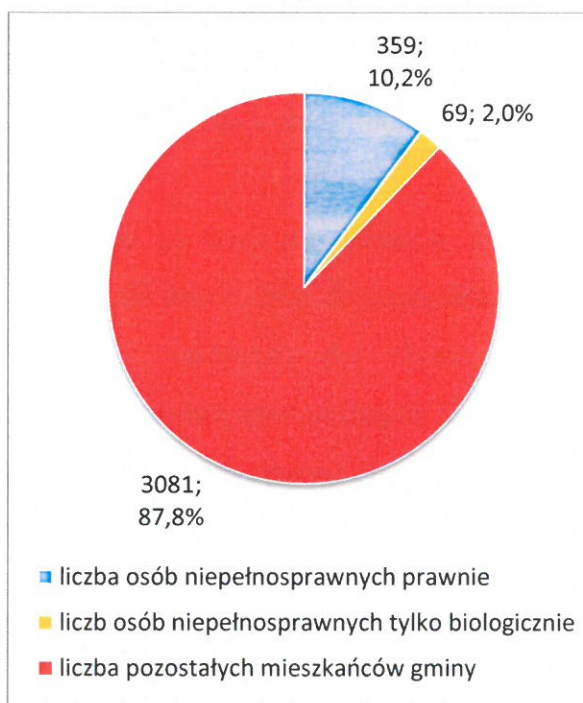
Mimo upływu ponad dziesięciu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego,

przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym.

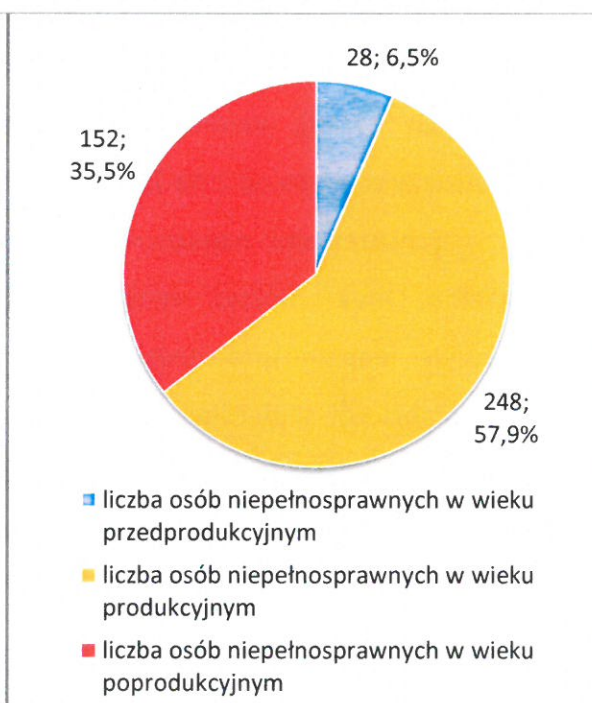
W 2002 roku w gminie Wielka Nieszawka mieszkało 428 osób niepełnosprawnych, w tym 208 mężczyzn i 220 kobiet. Wśród nich większość stanowiły osoby niepełnosprawne prawnie (359 osób, tj. 83,9%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 69 osób (16,1%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 12,2%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (248 osób, tj. 57,9%) i poprodukcyjnym (152 osoby, tj. 35,5%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 20. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia.

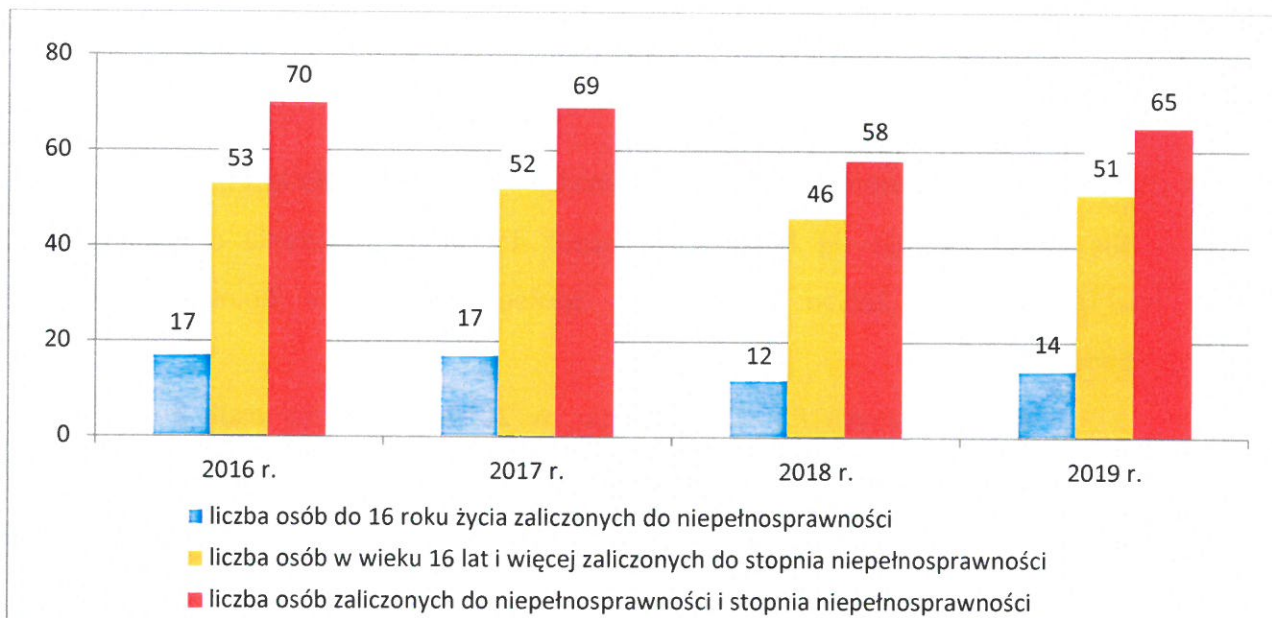
Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Wielka Nieszawka zajmuje się Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Według danych PZON w Toruniu, w 2018 roku liczba osób do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności to 12 osób i była niższa niż w latach 2016-2017 (po 17 osób w latach 2016-2017, 12 w 2018 r.), a liczba osób w wieku 16 lat i więcej zaliczonych do stopnia niepełnosprawności zmniejszyła się z roku na rok (53 w 2016 r., 52 w 2017 r., 46 w 2018 r.).

Natomiast w roku 2019 liczba osób posiadających orzeczenie wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu ponownie się zwiększyła do 65 osób, w tym do 16 roku życia – 14 osób i po 16 roku życia do 51 osób.

Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 21. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Toruniu do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2016-2019

Źródło danych: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu.

Z danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu wynika, że wśród osób zamieszkałych w Gminie Wielka Nieszawka, które pobierają świadczenia wypłacane przez ZUS – orzeczony stopień niezdolności do pracy w 2018r. i 2019r. miało 295 osób.

8. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei

problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

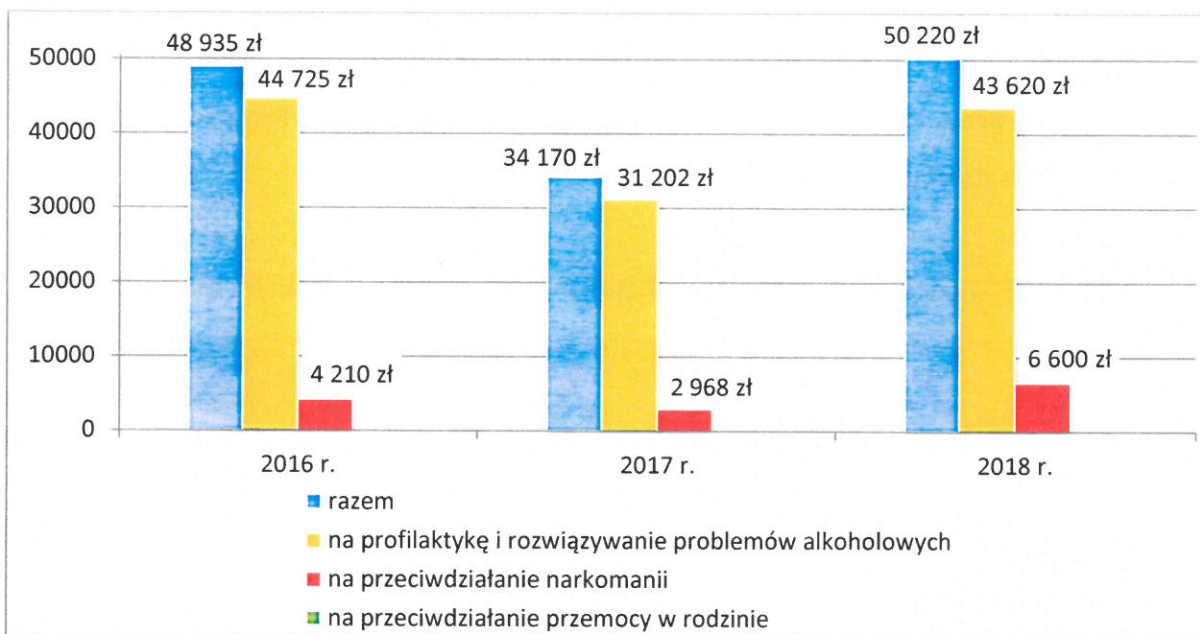
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Wielka Nieszawka w latach 2016-2018.

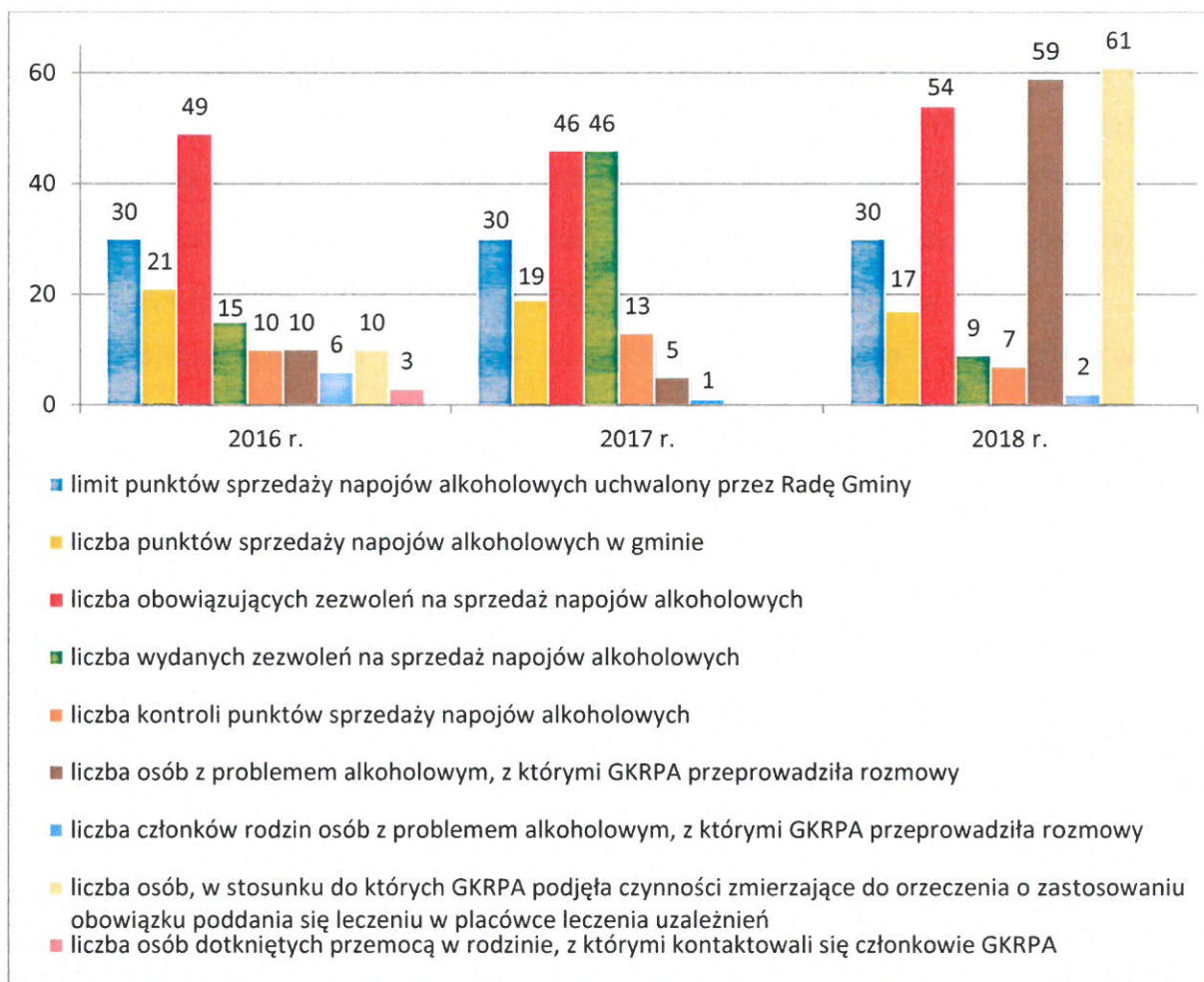
Wykres 22. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2016-2018

Źródło danych: Urząd Gminy Wielka Nieszawka.

W latach 2016-2018 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii była wyższa ulegała wahaniom (48.935 zł w 2016 r., 34.170 zł w 2017 r., 50.220 zł w 2018 r.). W analizowanym okresie w budżecie nie uwzględniono osobnych środków finansowych na przemocy w rodzinie

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Wielka Nieszawka, a także aktywności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W ramach swoich zadań podejmuje ona m.in. czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 23. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2016-2018

Źródło danych: Urząd Gminy Wielka Nieszawka.

W latach 2016-2018 uchwalony przez Radę Gminy limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie był na tym samym poziomie (po 30), a ich liczba zmniejszała się z roku na rok (z 21 w 2016 r. do 17 w 2018 r.), a liczba obowiązujących i wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ulegała wahaniom (odpowiednio 49 i 15 w 2016 r., 46 i 46 w 2017 r., 54 i 9 w 2018 r.). Warto dodać, że w analizowanym okresie nie wydano żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2018 roku liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy, była znacznie wyższa niż w latach 2016-2017 (10 w 2016 r., 5 w

2017 r., 59 w 2018 r.), a liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy, była niewielka (6 w 2016 r., 1 w 2017 r., 2 w 2018 r.).

W 2016 i 2018 roku GKRPA podejmowała również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień (wobec odpowiednio 10 i 61 osób), nie występowała jednak w tej sprawie do sądu.

W 2016 roku członkowie GKRPA kontaktowali się z 1 osobą doznającą przemocy w rodzinie, 1 osobą stosującą przemoc w rodzinie oraz 1 świadkiem przemocy w rodzinie.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy odgrywają: w Wielkiej Nieszawce – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w Małej Nieszawce – Punkt Konsultacyjny i Klub Anonimowych Alkoholików (AA), w Toruniu – Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia i działający w jego ramach Oddział Odwykowy Całodobowy w Czerniewicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji i Komisariat Policji.

Dane szczegółowe na ich temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	adres jednostki
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małej Nieszawce	Mała Nieszawka, ul. Leśna 1, 87-100 Toruń
Punkt Konsultacyjny w Małej Nieszawce	Mała Nieszawka, ul. Leśna 1, 87-100 Toruń
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce	ul. Toruńska 14, 87-165 Cierpice
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	ul. Toruńska 14, 87-165 Cierpice
Klub Anonimowych Alkoholików (AA) w Małej Nieszawce	Mała Nieszawka, ul. Leśna 1, 87-100 Toruń
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu	ul. Szosa Bydgoska 1, 87-100 Toruń
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu – Oddział Odwykowy	ul. Włocławska 233-235, 87-100 Toruń

Całodobowy w Czerniewicach	
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu	ul. Towarowa 4/6, 87-100 Toruń
Komisariat Policji Toruń-Podgórz	ul. Poznańska 127/129, 87-100 Toruń
Komenda Miejska Policji w Toruniu	ul. Grudziądzka 17, 87-100 Toruń

Źródło danych: Urząd Gminy Wielka Nieszawka.

W Punkcie Konsultacyjnym w Małej Nieszawce usługi świadczy instruktor terapii uzależnień. W latach 2016-2018 w Punkcie udzielono pomocy odpowiednio 11, 7 i 59 osobom z problemem alkoholowym oraz odpowiednio 2, 5 i 2 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce wynika, że w latach 2018 roku liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem z powodu alkoholizmu była niższa niż w latach 2016-2017 (8 rodzin liczących 25 osób w 2016 r., 9 rodzin liczących 22 osoby w 2017 r., 6 rodzin liczących 17 osób w 2018 r.). Jednocześnie Ośrodek w 2016 roku udzielił wsparcia 1 osobie, a w 2017 roku 2 osobom w 1 rodzinie zmagającym się z problemem przemocy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce zapewniał również obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, do którego w latach 2016-2018 wpłynęło odpowiednio 3, 11 i 5 Niebieskich Kart dotyczących występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Funkcjonujący w gminie Klub Anonimowych Alkoholików (AA), współpracując z GKRPA i terapeutą z Punktu Konsultacyjnego, organizuje spotkania, na których ich uczestnicy dzielą się swoim doświadczeniem, siłą i nadzieją w rozwiązywaniu wspólnych problemów. Klub pomaga w walce z uzależnieniem bądź w trwaniu w trzeźwości. W 2018 roku jego członkowie angażowali się w realizację II edycji projektu „Bo warto jest...działać dalej”.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych) obejmuje m.in. organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych (np. „Archipelag Skarbów”), jednorazowych prelekcji i pogadanek, spektakli, warsztatów i szkoleń dla rodziców oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

9. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Wielka Nieszawka problem bezdomności ma charakter jednostkowy. Pomoc osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce. W 2018 roku, w związku z bezdomnością, objął on wsparciem 2 osoby, a w latach 2016-2017 takich osób nie było.

W gminie nie ma placówek zapewniających schronienie osobom bezdomnym. Osoby takie mogą być kierowane do Torunia, gdzie znajduje się Noclegownia dla bezdomnych kobiet Caritas Diecezji Toruńskiej (ul. Szosa Bydgoska 1, 87-100 Toruń) oraz Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot (ul. Dybowska 1, 87-100 Toruń). Schronienie osobom bezdomnym z gminy Wielka Nieszawka zapewnia także Schronisko dla Bezdomnych w Świeciu (ul. Ogrodowa 9b, 86-100 Świecie) oraz Schronisko i Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn Caritas Diecezji Toruńskiej w Chełmży (ul. Polna 20, 87-140 Chełmża).

10. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Wielka Nieszawka czuwa Komenda Miejska Policji w Toruniu (ul. Grudziądzka 17; 87-100 Toruń), a bezpośrednie czynności policyjne wykonują funkcjonariusze Komisariatu Policji Toruń-Podgórz (ul. Poznańska 127/129, 87-100 Toruń). Mieszkańcy mogą oczekiwać od dzielnicowych pomocy w takich sprawach jak: podstawowe poradnictwo prawne, udzielanie pomocy ofiarom przestępstw, także ofiarom przemocy w rodzinie, rozwiązywanie konfliktów sąsiedzkich, rozwiązywanie problemów rodzinnych o podłożu patologicznym (alkoholizm, narkomania), pomoc nieletnim zagrożonym demoralizacją, inspirowanie najskuteczniejszych metod technicznych zabezpieczenia mienia oraz przeciwdziałanie zjawiskom sprzyjającym popełnieniu przestępstw i wykroczeń.

Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Toruniu, mając na względzie poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, realizują programy prewencyjne, m.in. programy „Sąsiedzki Program Przeciwdziałania Przestępczości” i „Bezpieczny Ogród”, mające na celu zmniejszenie liczby kradzieży z włamaniami do mieszkań, altanek i pojazdów, a także zaangażowanie dzielnicowych i społeczności lokalnych w ochronę mienia, program „Bezpieczna Młodzież”, zakładający zmniejszenie zagrożenia przestępczością i wykroczeniami popełnianymi przez samą młodzież, jak i wobec młodzieży oraz zdarzeniami patologicznymi i demoralizacją, program „Bezpieczny weekend” na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Według danych Komisariatu Policji Toruń-Podgórz, w 2018 roku na terenie gminy Wielka Nieszawka odnotowano 79 przestępstw, przeprowadzono 46 postępowań o wykroczenia oraz skierowano 11 wniosków o ukaranie. Funkcjonariusze Policji podjęli również na terenie gminy 404 interwencje porządkowe, w tym 54 interwencje uliczne, 42 interwencje domowe, 153 interwencje w ruchu drogowym oraz 155 innych interwencji.

Na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy mają wpływ głównie zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania zasad porządku publicznego. Jako zdiagnozowane zagrożenie wymienia się spożywanie alkoholu w miejscach objętych zakazami, przekraczanie

dozwolonej prędkości, nieprawidłowe parkowanie, głównie w obrębie Szkoły Podstawowej w Małej Nieszawce.

W analizowanym roku w gminie podjęto akcje informacyjne i prewencyjne polegające na realizacji programów: „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczne osiedle”, „Poznaj swojego dzielnicowego”, „Oznakuj rower”. Realizowano także działania profilaktyczne na rzecz dzieci i młodzieży, osób starszych, prowadzono akcje informacyjne na temat wyłudzeń na tzw. „wnuczka” i „policjanta”.

Wśród propozycji poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie zgłoszonych do organów porządku publicznego przez mieszkańców gminy znalazły się: utworzenie Posterunku Policji w miejscowości Wielka Nieszawka, zwiększenie liczby patroli ruchu drogowego na terenie dróg wojewódzkich i krajowych, zwiększenie liczby patroli na terenach leśnych z uwagi na niszczenie, zaśmiecanie oraz kradzieże drewna.

11. POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Wielka Nieszawka wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawa – Prawo energetyczne.

W 2019 roku kadrę Ośrodka stanowiło 8 osób, w tym kierownik i 3 pracowników socjalnych. W analizowanym roku Ośrodek spełniał wynikający z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną 1 pracownika socjalnego na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w GOPS-ie i kwalifikacji pracujących w nim osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Kadra GOPS-u i jej kwalifikacje w 2019 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
wykształcenie wyższe	1
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pracownicy socjalni	3
wykształcenie wyższe	3
wykształcenie średnie	0
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	0
pozostali pracownicy	4
wykształcenie wyższe	2
wykształcenie średnie	2
wykształcenie inne	0
w tym:	
wolontariusze	0
pracownicy zatrudnieni w ramach zatrudnienia subsydiowanego	0
staże	0

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce.

W latach 2017-2019 wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie były wyższe niż w 2016 roku (4.701.653 zł w 2016 r., 5.629.917 zł w 2017 r., 5.623.323 zł w 2018 r., 6.945.536 zł w 2019r.). Zdecydowaną większość z nich wydatkowano na świadczenia wychowawcze oraz świadczenia rodzinne. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2016-2018

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)			
	w 2016 r.	w 2017 r.	w 2018 r.	w 2019r.
ochrona zdrowia				
przeciwdziałanie narkomanii	4.210	2.968	6.600	4.000
przeciwdziałanie alkoholizmowi	44.725	31.202	43.620	64.179
pomoc społeczna				
domy pomocy społecznej	0	0	0	0
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0	0
składki na ubezpieczenia zdrowotne	10.104	13.831	12.363	5.757
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	40.396	36.167	18.790	17.394
dotatki mieszkaniowe	16.094	13.634	11.936	7.320
zasiłki stałe	83.199	93.589	74.093	66.877
Ośrodek Pomocy Społecznej	402.661	413.735	429.769	474.882
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	154.766	185.247	173.493	155.830
pomoc w zakresie dożywiania	63.503	49.545	45.356	44.088
pozostała działalność	34.193	40.864	55.020	46.493
rodzina				
świadczenie wychowawcze	2.449.733	3.295.868	3.154.495	4.492.721
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1.272.090	1.343.095	1.248.795	1.195.318
wspieranie rodziny	26.753	33.237	260.121	265.397
rodziny zastępcze	17.480	11.370	8.308	7.701
utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	57.283	45.589	50.044	55.255
składki na ubezpieczenia zdrowotne	-----	-----	-----	6.631
edukacyjna opieka wychowawcza				
pomoc materialna dla uczniów	24.463	19.976	30.520	35.693
ogółem	4.701.65	5.629.917	5.623.323	6.945.536
w tym w budżecie GOPS-u	4.628.255	5.575.201	5.542.583	6.841.664

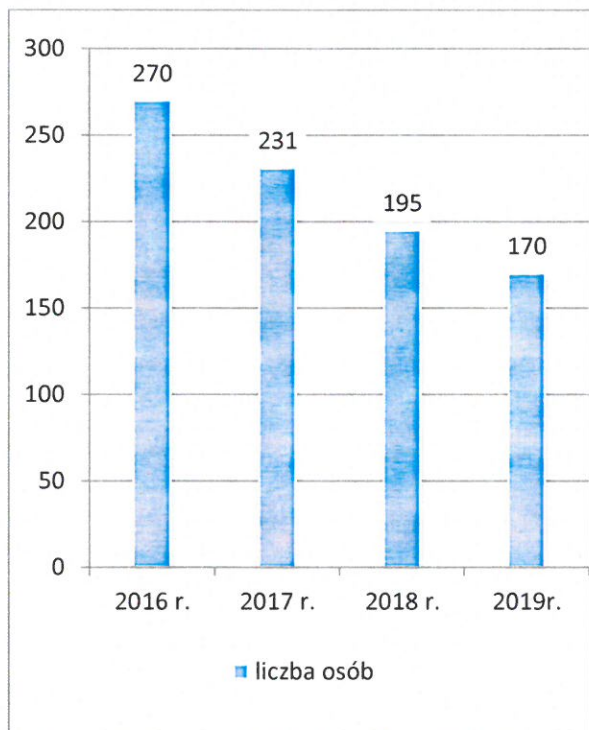
Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce.

W latach 2016-2019 liczba osób w rodzinach, którym udzielono w gminie pomocy i wsparcia oraz przyznano świadczenie, spadała z roku na rok (z 270 w 2016 r. do 170 w 2019 r.), podobnie jak liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne (z 226 w 2016 r. do 155 w 2019 r.) i niepieniężne (ze 147 w 2016 r. do 87 w 2019 r.).

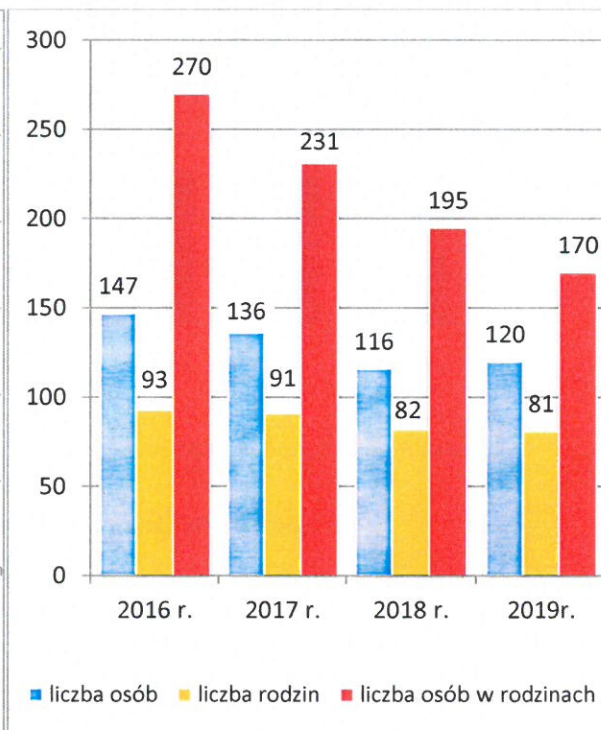
W latach 2016-2019 liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy, pozostawała na zbliżonym poziomie (98 w 2016 r., 100 w 2017 r., 90 w 2018 r., 84 w 2019r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

Wykres 24. Osoby w gminie, którym w latach 2016-2019 udzielono pomocy i wsparcia

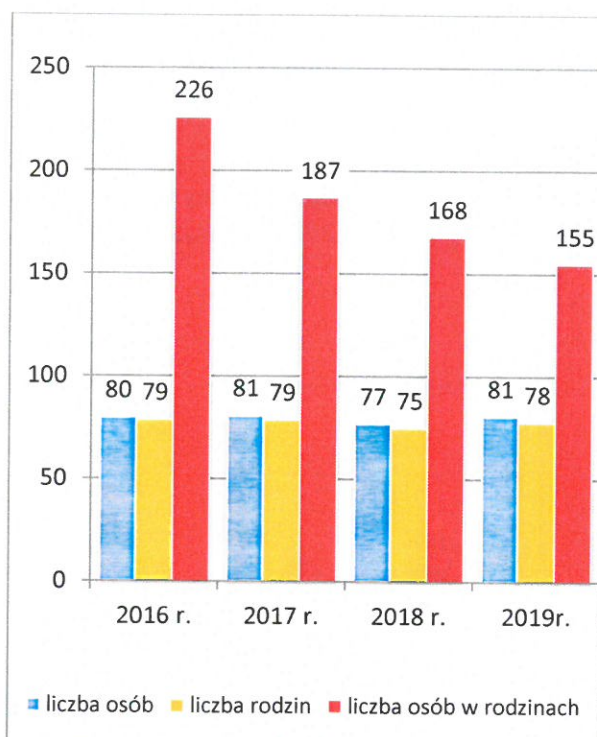

Wykres 25. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2016-2019 przyznano świadczenie

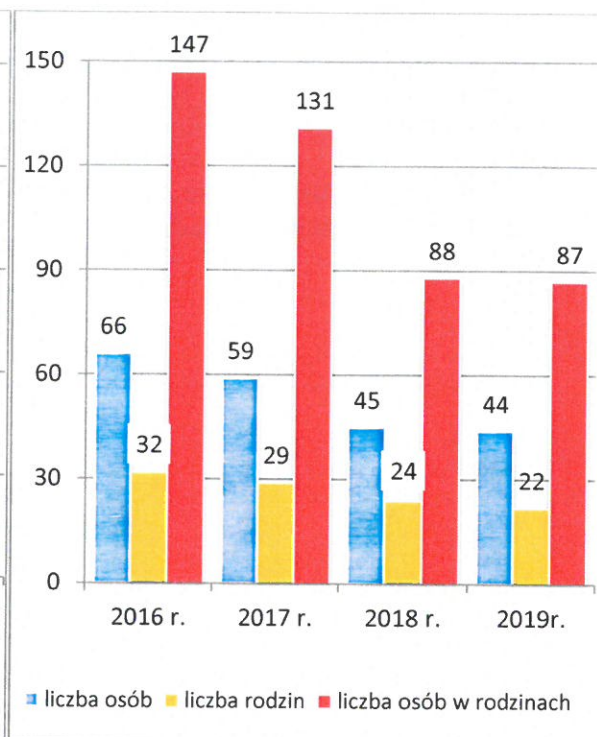

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce.

Wykres 26. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2016-2019 przyznano świadczenie pieniężne

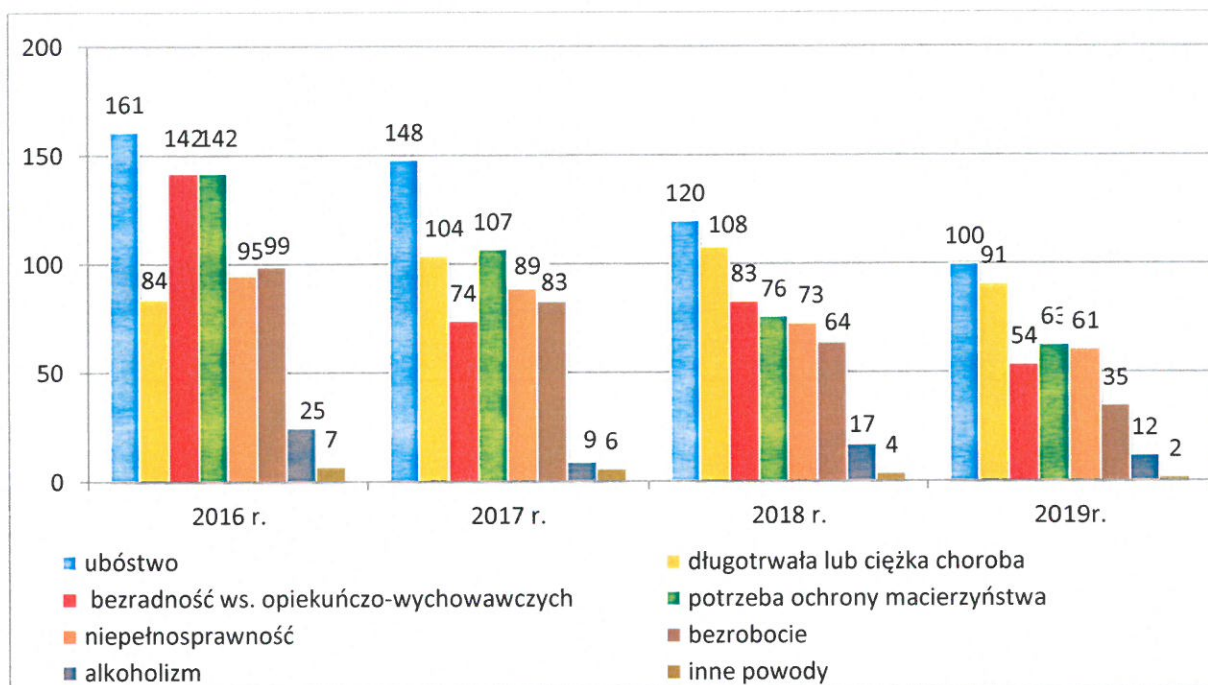
Wykres 27. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2016-2019 przyznano świadczenie niepieniężne

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u w latach 2016-2018 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte ubóstwem, długotrwałą lub ciężką chorobą, doświadczające bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wymagające ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, zmagające się z niepełnosprawnością i bezrobociem. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 28. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2016-2019 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce.

W latach 2016-2019 systematycznie spadała liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa (ze 161 w 2016r. do 100 w 2019r.), potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności (ze 142 w 2016 r. do 63 w 2019 r.), niepełnosprawności (z 95 w 2016 r. do 61 w 2019 r.) oraz bezrobocia (z 99 w 2016 r. do 35 w 2019 r.).

W analizowanym okresie zwiększała się liczba beneficjentów objętych pomocą społeczną z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (z 84 w 2016 r. do 108 w 2018 r.) zaś w 2019r. ponownie spadła do 91.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez GOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2016-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez GOPS w latach 2016-2019

formy świadczeń		liczba osób				kwota świadczeń			
		2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019r.
pieniężne	zasiłek stały	14	17	16	13	83.199	93.589	74.093	66.877
	zasiłek okresowy	21	21	13	8	40.396	36.167	18.790	17.394
	zasiłek celowy	72	71	69	74	76.571	67.346	67.246	71.125

	w tym:	zasilek celowy przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu” w 2019r.	62	53	47	41	43.080	32.460	29.520	32.410
niepieniężne	posiłek		54	48	33	33	20.787	17.085	15.836	11.678
	w tym:	posiłek przyznany w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu” w 2019r.	54	48	33	33	20.422	17.085	15.836	11678
	schronienie		0	1	1	1	0	2.520	11.824	2.712
	ubranie		0	0	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu		0	0	0	0	0	0	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej		5	7	6	5	111.427	145.52	145.291	125.200
usługi	usługi opiekuńcze		3	1	0	0	3.867	111	0	0
	specjalistyczne usługi opiekuńcze		0	0	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi		5	5	5	6	30.835	28.963	14.096	29.771
	poradnictwo specjalistyczne		7*	1*	1*	1*	X	X	X	X
	praca socjalna		98*	100*	90*	84	X	X	X	X
	interwencja kryzysowa		0*	0*	0*	0*	X	X	X	X
	kontrakt socjalny		0	0	0	0	X	X	X	X
	projekt socjalny		X	0	0	0	X	X	X	X
	indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności		0	0	0	0	X	X	X

	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	0	X	X	X	X
wspieranie rodziny i piecza zastępcza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	12* (1)	12* (1)	11* (1)	15* (1)	X	X	X	X
	liczba dzieci z gminy w pieczy zastępczej (odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej; w zł)	9 (74.763)	6 (56.959)	4 (58.352)	6 (62.956)	X	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2016-2019 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W analizowanym okresie liczba osób korzystających z tego rodzaju wsparcia utrzymywała się na zbliżonym poziomie (72 w 2016 r., 71 w 2017 r., 69 w 2018 r., 74 w 2019r.). W gminie zasiłek celowy przyznany był również w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” i „Posiłek w szkole i w domu”. W latach 2016-2019 z zasiłku na zakup żywności skorzystało odpowiednio: 62, 53, 47 i 41 osób.

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” do 2018r. i „Posiłek w szkole i w domu” w roku 2019. Celem tego Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. W latach 2016-2019 liczba osób objętych posiłkiem stale zmniejszała się (z 54 w 2016 r. do 33 w 2019 r.). W 2019 roku z pomocy w formie opłacenia posiłków skorzystało łącznie 33 uczniów z 13 rodzin – opłacano obiady zarówno dla uczniów uczących się w szkołach w gminie, jak i poza nią.

Ważną formą wsparcia niepieniężnego było również pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. W 2016 roku gmina pokrywała koszt pobytu w domu pomocy społecznej za kilka osób (za 5 w 2016 r., za 7 w 2017 r., za 6 w 2018 r. za 5 w 2019r.). Mieszkańcy gminy przebywali w Domach Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce, Pigży i Browinie, a łączny koszt ich utrzymania wyniósł: 111.427 zł w 2016 roku, 150.545 zł w 2017 roku , 151.792 zł w 2018 roku i 126.405 zł w 2019r.

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Pracownicy socjalni w gminie Wielka Nieszawka wizytowali środowiska borykające się z problemem wychowawczym, niepełnosprawnościami, niezaradnością. W latach 2016-2018 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, utrzymywała się na zbliżonym poziomie (98 w 2016 r., 100 w 2017 r., 90 w 2018 r. i 84 w 2019r.).

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej zatrudniając asystenta rodziny. W latach 2016-2017 pod jego opieką pozostawało 12 rodzin, w 2018 roku 11 rodzin a w 2019r. łącznie 15 rodzin. Pieniądze na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny pochodziły ze środków własnych oraz dotacji wojewody. W rodzinach objętych pomocą asystenta przebywało 39 dzieci w 2016 roku, 37 dzieci w 2017 roku, 30 dzieci w 2018 roku i 38 dzieci 2019r.

Gmina ponosiła również odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej; dzieci z gminy przebywały zarówno w rodzinach zastępczych, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W 2016 roku koszt tego zadania wyniósł: 17.480 zł za pobyt 6 dzieci w rodzinach zastępczych i 57.283 zł za 3 dzieci umieszczonych w placówkach. W kolejnych latach gmina pokryła koszt pobytu 4 (w 2017 r.), 2 dzieci (w 2018 r.) i 4 dzieci (w 2019r.) w rodzinach zastępczych w kwocie odpowiednio: 11.370 zł, 8.308 zł i 7.701 zł oraz 2 dzieci w placówkach w kwocie odpowiednio: 45.589 zł w 2017 r., 50.043 zł w 2018 r. i 55.255 zł w 2019r.

W latach 2016-2019 GOPS realizował również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego

swoich pracowników. W latach 2016-2019 odbyły się po 4 posiedzenia Zespołu w każdym roku oraz odpowiednio 6, 24, 10 i 8 posiedzeń powołanych w jego ramach grup roboczych i założono w 2016 r. 3, w 2017 r. 2, w 2018 r. 5, a w 2019r. 3 „Niebieskich Kart”. W analizowanym okresie 3 „Niebieskie Karty” założyli pracownicy socjalni, 1 NK pracowników oświaty, pozostałe Policja.

Od 2014 roku w gminie realizowany jest także rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się GOPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. Od czasu wejścia w życie Karty Dużej Rodziny do końca 2019 roku 163 rodziny z terenu gminy Wielka Nieszawka zostały posiadaczami karty (694 osobom wydano karty w formie tradycyjnej, a 74 w formie elektronicznej).

W latach 2016-2019 Ośrodek realizował również zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze – na łączną kwotę – 2.449.733 zł w 2016 roku, 3.246.432 zł w 2017 roku, 3.111.171 zł w 2018 roku i 4.434.262 zł w 2019r. wypłacane dla 616 rodzin.

W ramach realizowanych zadań GOPS przyznawał również świadczenia rodzinne. W latach 2016-2019 ogólna liczba udzielonych świadczeń ulegała wahaniom, podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków oraz zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych (ze 185 w 2016 r. do 226 w 2018 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych				
liczba świadczeń	4.610	4.757	4.371	3.767
zasiłek pielęgnacyjny				
liczba świadczeń	970	982	902	918
świadczenia pielęgnacyjne				
liczba świadczeń	185	218	226	204
specjalny zasiłek opiekuńczy				
liczba świadczeń	22	10	8	7
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka				
liczba świadczeń	30	25	27	30

świadczenie rodzicielskie				
liczba świadczeń	102	97	88	78
ogółem				
liczba świadczeń	5.919	6.089	5.622	5.004
zasilek dla opiekunów				
liczba świadczeń	12	12	7	0
jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł				
	X	0	0	0

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce.

W analizowanym okresie Ośrodek przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2016-2018 GOPS wypłacił odpowiednio 12, 12 i 7 zasiłków dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 6.240, 6.240 i 3.137 zł.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy GOPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. W latach 2016-2019 liczba tych składek przedstawiała się następująco (209 w 2016 r., 234 w 2017 r., 208 w 2018 r. i 200 w 2019r.), ich wartość (55.545 zł w 2016 r., 70.941 zł w 2017 r., 68.131 zł w 2018 r. 69.307 w 2019r.).

W latach 2017-2019 Ośrodek nie przyznawał jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez Ośrodek stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2016-2019 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, była na zbliżonym poziomie (18 w 2016 r., 19 w 2017 r., 16 w 2018 r. i 15 w 2019r.), a liczba wypłaconych świadczeń w 2019 roku była

znacznie mniejsza niż w latach 2016-2018 (385 w 2016 r., 391 w 2017 r., 279 w 2018 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2016-2019

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	18	19	16	15
liczba wypłaconych świadczeń	385	391	279	254
łącznie kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	139.040	134.660	93.820	73.100

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkiej Nieszawce.

W okresie 2018-2019 GOPS w Wielkiej Nieszawce współpracował z PCK w ramach projektu „Pogodna jesień życia na Kujawach i Pomorzu – projekt rozwoju pomocy środowiskowej dla seniorów” i Fundacją „Łączymy pokolenia” w zakresie wsparcia osób starszych.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Wielka Nieszawka, oprócz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i placówek adresowanych do osób uzależnionych, działa prowadzony przez powiat toruński Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku (ul. Toruńska 18, 87-165 Wielka Nieszawka) oraz oddział Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (ul. Kręta 4, 87-103 Mała Nieszawka).

Mieszkańcy mają również możliwość korzystania z oferty instytucji udzielających wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, ul. Towarowa 4-6, 74-100 Toruń.	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu.
Dom Pomocy Społecznej w Browinie, 87-140 Chełmża.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore.

Dom Pomocy Społecznej w Pigży , ul. Szkolna 8, 87-152 Łubianka.	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekle psychicznie chore.
Środowiskowy Dom Samopomocy w Chełmży , ul. Hallera 25, 87-140 Chełmża.	Zakres oferowanych usług: ośrodek wsparcia, którego celem jest podniesienie jakości życia i zapewnienie oparcia społecznego osobom mającym z powodu choroby poważne trudności w życiu codziennym. Kategoria klienta: osoby cierpiące na zaburzenia psychiczne i z niepełnosprawnością intelektualną.
Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot w Toruniu , ul. Dybowska 1, 87-100 Toruń.	Zakres oferowanych usług: schronienie, praca socjalna i terapeutyczna. Kategoria klienta: osoby bezdomne, z problemem uzależnień.
Schronisko dla Bezdomnych w Świeciu , ul. Ogrodowa 9b, 86-100 Świecie.	Zakres oferowanych usług: schronienie, praca socjalna i terapeutyczna. Kategoria klienta: osoby bezdomne.
Schronisko i Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn Caritas Diecezji Toruńskiej , ul. Polna 20, 87-140 Chełmża.	Zakres oferowanych usług: schronienie, praca socjalna i terapeutyczna. Kategoria klienta: osoby bezdomne.
Noclegownia dla bezdomnych kobiet Caritas Diecezji I Caritas Diecezji Toruńskiej , ul. Szosa Bydgoska 1, 87-100 Toruń.	Zakres oferowanych usług: schronienie, praca socjalna i terapeutyczna, pomoc żywnościowa. Kategoria klienta: osoby bezdomne, osoby o niskich dochodach.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chełmży , ul. św. Jana 18, 87-140 Chełmża.	Zakres oferowanych usług: udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz udzielanie rodzicom i nauczycielom porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Kategoria klienta: dzieci, młodzież, pedagodzy, nauczyciele i rodzice.

Źródło danych: Urząd Gminy Wielka Nieszawka, Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu.

Mieszkańcy gminy mogą również korzystać z oferty pomocowej organizacji pozarządowych i Kościoła, m.in. w zakresie pomocy żywnościowej, także dla osób bezdomnych, z niepełnosprawnościami, seniorów i dzieci.

W gminie funkcjonuje również punkt darmowej pomocy prawnej. Ponadto mieszkańcy mają możliwość skorzystania z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego oraz mediacji rodzinnych w ramach projektu „Rodzina w Centrum” prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu. W środowiskach z problemem dotarcia do Centrum jest możliwość umówienia mediacji

mobilnych w miejscu zamieszkania rodziny. Z powiatowego wsparcia w ramach projektu skorzystało z terenu gminy 9 rodzin w 2017r., 10 rodzin w 2018r. i 12 rodzin w 2019r.

12. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności. Stanowią grupę podmiotów funkcjonujących w sferze ekonomii społecznej, która poprzez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej.

Organizacje pozarządowe pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W gminie Wielka Nieszawka funkcjonuje kilkanaście organizacji pozarządowych. Samorząd gminy posiada uchwalany corocznie program współpracy Gminy Wielka Nieszawka z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w oparciu o który ma możliwość podejmowania z nimi współpracy.

Warto podkreślić, że sfera ekonomia społeczna jest jednym z kluczowych elementów prowadzonej w gminie polityki społecznej. W razie potrzeb i możliwości, sektor ten jest wspierany przez jej samorząd w podejmowanych działaniach.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 14. Organizacje pozarządowe w gminie

lp.	nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania
1.	Stowarzyszenie Akademia Rozwoju Inicjatyw Lokalnych , ul. Toruńska 59, 87-165 Cierpice.	Działalność w obszarze pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych osób, pomoc osobom z niepełnosprawnościami.
2.	Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów nr 22, „Leśna Kraina” Cierpice , ul Brzozowa 7, 87-165 Cierpice.	Pielęgnowanie tradycji narodowej, rozwijanie świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.
3.	Klub Seniora „Leśna Kraina” Cierpice , ul. Brzozowa 7, 87-165 Cierpice.	Integrowanie środowiska, działalność kulturalna i rekreacyjna.
4.	Parafialny Oddział Akcji Katolickiej Diecezji Toruńskiej Cierpice 185 , ul. Szkolna, 87-165 Cierpice.	Działalność na rzecz życia według zasad katolickich w rodzinie i społeczeństwie.
5.	Stowarzyszenie Hodowców Gołębi Rasowych w Toruniu , ul. Tulipanowa 21, 87-165 Wielka Nieszawka.	Działalność na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; działalność hobbystyczna.
6.	Stowarzyszenie „Towarzystwo Strzeleckie Olender Shooting Center” , ul. Toruńska 34/40, 87-165 Wielka Nieszawka.	Popularyzacja wszelkich form strzelectwa, kolekcjonowanie broni i militariów, propagowanie służby wojskowej.
7.	Stowarzyszenie „Klub Sportowy Olender” (sekcje: pływacka – Olender Sport RRR, tenisa stołowego – Tajfun, kolarska – Iskra, piłki siatkowej – Kolibry) , ul. Toruńska 34, 87-165 Wielka Nieszawka.	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu wśród uczniów, udział w rozgrywkach i rywalizacji sportowej, profilaktyka społeczna i zdrowotna, integracja środowiska lokalnego.
8.	Nieszawskie Stowarzyszenie Samorządowe „Wspólne Gniazdo” , Mała Nieszawka, ul. Leśna 1, 87-103 Toruń.	Rozwijanie i promowanie idei samorządności lokalnej i upowszechnianie wiedzy o funkcjonowaniu samorządności.
9.	Fundacja Grupa T , Mała Nieszawka, ul. Toruńska 68, 87-103 Toruń.	Inicjowanie i wspieranie wydarzeń kulturalnych i artystycznych, upowszechnianie kultury i sztuki wśród dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego stylu życia, przedstawienia teatralne.
10.	Stowarzyszenie Mieszkańców Gminy Wielka Nieszawka „Przyjazna Gmina” , Mała Nieszawka ul. Toruńska 141c, 87-103 Toruń.	Wspomaganie lokalnych inicjatyw społecznych, zwłaszcza w obszarze kultury i edukacji i bezpieczeństwa samopomocy sąsiedzkiej oraz sportu i promowanie idei zdrowego stylu życia.
11.	Koło Gospodyń Wiejskich Mała Nieszawka , Mała Nieszawka, ul. Leśna 1, 87-103 Toruń.	Dobrowolna, samorządna, niezależna organizacja, głównie kobiet działająca na terenach wiejskich, wspierająca rozwój lokalności, przedsiębiorczości i aktywności społecznej na rzecz środowiska lokalnego.
12.	Koło Gospodyń Wiejskich Wielka Nieszawka , 87-165 Wielka Nieszawka.	
13.	Koło Gospodyń Wiejskich Brzoza , Brzoza, 87-165 Wielka Nieszawka.	

Źródło: Urząd Gminy Wielka Nieszawka.

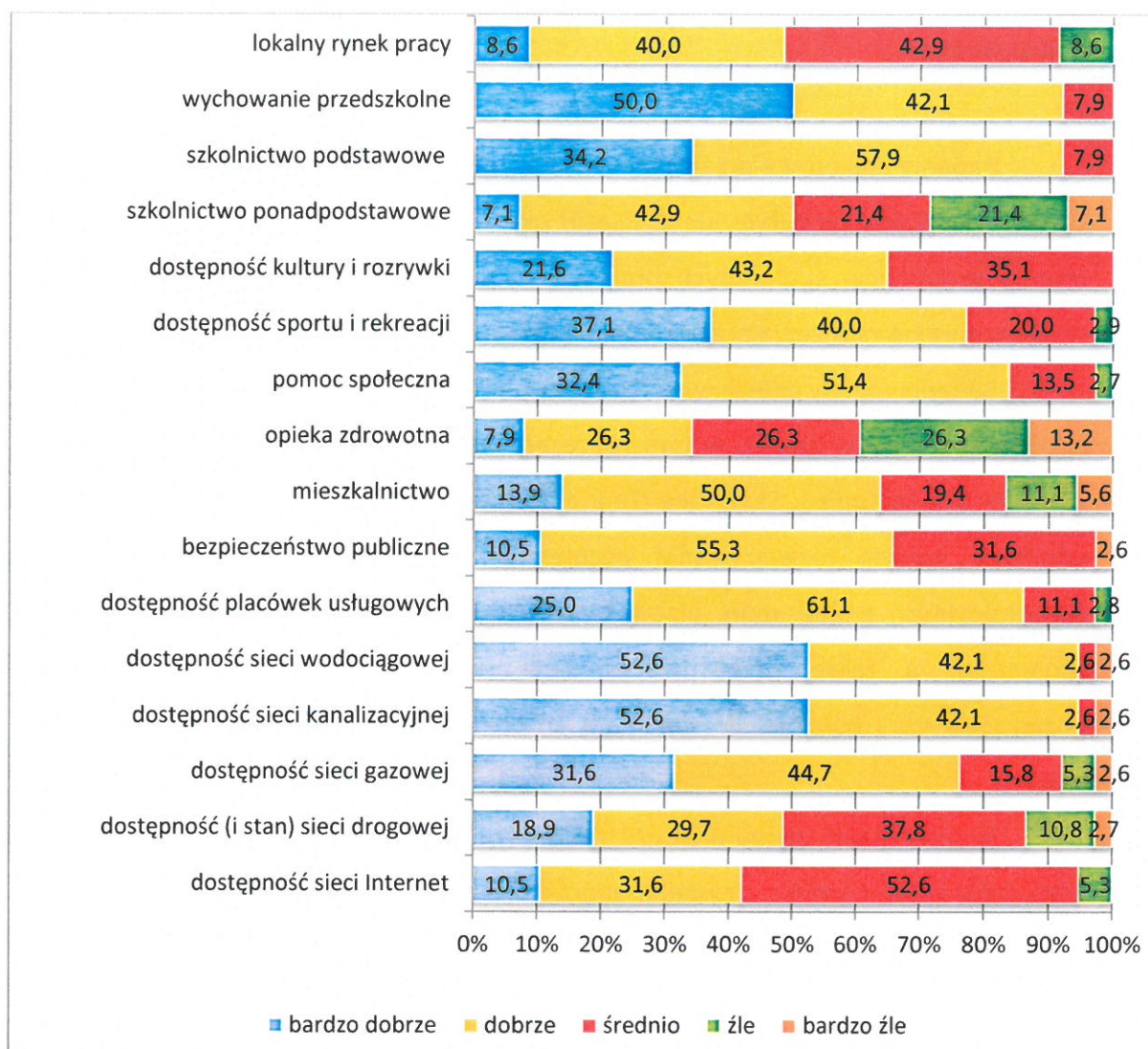
13. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Wielka Nieszawka posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, Zastępcy Wójta Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 38 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 29. Warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najwyżej ocenili dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (łącznie po 94,7% ocen dobrych i bardzo dobrych), wychowania przedszkolnego i szkolnictwa podstawowego (w sumie po 92,1% ocen dobrych i bardzo dobrych), placówek usługowych (łącznie 86,1% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz pomoc społeczną (w sumie 83,8% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najniżej ankietowani ocenili dostęp do opieki zdrowotnej (łącznie 39,5% ocen złych i bardzo złych) i szkolnictwa ponadgimnazjalnego (w sumie 28,5% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.